

Landsyfirréttardómar 1913.

Ár 1913, mánudaginn 13. janúar.

Nr. 44/1912:

Árni Jóhannsson
gegn
Þorsteini Gíslasyni.

D ó m u r :

Mál þetta höfðaði áfryjandinn Árni Jóhannsson bankaritari fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn stefnda Þorsteini Gíslasyni ritstjóra blaðsins Lögréttu, fyrir meiðyrði í grein nokkurri nafnlausri með fyrirsögn: »Landsbankinn«, í 12. tbl. VII. árg. blaðsins, er kom út 6. marz f. á., en stefndi var með dómi réttarins uppkveðnum 27. júní f. á. sýknaður af kröfum áfryjanda og málskostnaður látinn falla niður. Dómi þessum hefir áfryjandinn skotið til yfirdómsins með stefnu dags. 5. okt. f. á. og krafist þess, að dómnum verði hrundið, að stefndi verði dæmdur í hæstu refsingu, sem lög ákveða, fyrir meiðyrði og móðgandi ummæli um áfryjanda og til að greiða málskostnað fyrir bæjarþingi og yfirdómi, svo og að hin átölu ummæli verði dæmd dauð og ómerk.

Í fyrtæðri blaðgrein heldur höf. því meðal annars fram, að störfín í Landsbankanum séu, eftir að núverandi bankastjórar tóku við stjórn hans, miklu ver rækt en áður var, og í því sambandi bætir hann við þessari málsgrein: »Þó hefir nýjum og nýjum starfsmönnum og aðstoðarmönnum, sem gengið hafa til handa bankastjórum, sífelt verið viðbætt, teknir á laun í bankanum flækningar og vandræðamenn, sem fengist hafa við ritgutl í

Ísafold, svo að bankinn er nú alment nefndur »Letigarðurinn«. Áfrýjandinn er einn af hinum nýju starfsmönnum, er getið er í málgreininni, og lítur hann svo á, að ummælum hennar öllum sé beint til sín, ekki síður en annara starfsmanna, er bætt hefir verið við í tíð núverandi bankastjórnar. En þessi ummæli telur hann ærumeiðandi: »hafa gengið bankastjórunum til handa«, »teknir á laun í í bankanum flækingar og vandræðamenn«, »svo að bankinn er nú alment nefndur Letigarður«, og krefst ómerkningar á þeim og sektar fyrir þau á hendur stefnda.

Stefndi krefst hins vegar staðfestingar á dómnum og málskostnaðar fyrir yfirdómi eftir mati réttarinnns. Heldur hann því fram, að hin átöldu ummæli eigi ekki við áfrýjanda, er eigi sé nefndur í greininni, enda séu þau eigi ærumeiðandi.

Hinir nýju starfsmenn í Landsbankanum, sem Lögrettugreinin getur um, eru að sögn áfrýjanda, sem eigi er véfengd, 5 að tölu, og er áfrýjandi einn þeirra. Um 2 af þeim hefir stefndi, eftir áskorun þeirra, lýst því yfir í blaði sínu, að ummælin ættu eigi við þá, en um hina 3 þar á meðal áfrýjanda hefir hann eftir kröfu þeirra látið þess getið í blaðinu, að þeir hafi boðað sér lögsókn út af hinum átöldu ummælum.

Þó að það sé rétt, að áfrýjandi er eigi nefndur í greininni, þó að stefndi, eins og hann fullyrðir, hafi eigi ætlað að beina umstefndum ummælum til áfrýjanda, og þó að hann hafi lýst því yfir á sáttafundi og í varnarskjölum sínum í málinu, að þau ættu að eins við annan nafngreindan starfsmann í bankanum, þá gat honum eigi dulist það, að ummælin voru þannig orðuð, að þau gátu átt við alla hina nýju starfsmenn í bankanum og hvern ein-

stakan þeirra, og að það sérstaklega lá nærri, er stefndi hefir undanþegið 2 af þessum starfsmönnum, að skilja orðin svo, að þau ættu við hina 3 nýju starfsmennina, þar á meðal áfrýjanda, enda er því ekki neitað í málinu að þeir hafi allir fengist við að rita í Isafold. Nafnið »Letigarðurinn«, er hin umstefnda grein telur bankann hafa fengið á sig fyrir töku þessara nýju starfsmanna, bendir einnig til þess, að átt sé við þá alla 3 í greininni, svo margt sem fyrir var áður af starfsmönnum í bankanum, sbr. orð stefnda í framlögðu »Lögréttu«-blaði: Þeir þrír af öllum starfsmannafjölda Landsbankans. Áfrýjandi hafði því ástæðu til að ætla, að ummælunum væri beint til sín, og lesendur blaðsins höfðu einnig ástæðu til að skilja þau svo, og með því að orðin »flækinga« og »vand-ræðamenn«, svo og orðið »Letigarðurinn« í því sambandi, sem það er sett við hina nýju starfsmenn bankans, eru ærumeiðandi fyrir áfrýjanda, ber eftir kröfu hans að dæma þau dauð og ómerk. En ummælin »hafa gengið banka-stjórum til handa«, verða hinsvegar eigi talin varða við lög. Fyrir meiðyrðin verður stefndi að sæta sekt samkvæmt 219. grein hinna almennu hegningarlaga, og þykir hún hæfilega sett 30 krónur, er renni í landsjóð, en í stað sektarinnar komi 6 daga einfalt fangelsi, ef hún er eigi greidd á ákveðnum tíma.

Eftir þessum úrslitum er rétt, að stefndi greiði áfrýjanda málskostnað fyrir báðum réttum, og ákveðst hann 40 krónur.

Því dæmist rétt vera:

Framantalin meiðandi ummæli um áfrýjanda Árna Jóhannsson eiga að vera dauð og ómerk. Stefndi,

Þorsteinn Gíslason, greiði 30 kr. sekt í landsjóð eða sæti 6 daga einföldu fangelsi, ef sektin er eigi greidd á ákveðnum tíma. Hann greiði og áfrýjanda 40 kr. í málskostnað fyrir undirrétti og yfirdómi.

Dóminum að fullnægja innan 8 vikna frá löglegri birtingu hans að viðlagðri lagaðför.

Nr. 45/1912

Jakob Möller
gegn
Þorsteini Gíslasyni

D ó m u r :

Mál þetta höfðaði áfrýjandinn Jakob Möller bankarit-ari fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn stefnda Þorsteini Gíslasyni ritstjóra blaðsins »Lögréttu« fyrir meiðyrði í grein nokkurri nafnlausri með fyrirsögn: Landsbankinn í 12. tbl. VIII árg. blaðsins, sem kom út 6 marz f. á., en stefndi var með dómi réttarins, uppkveðnum 27. júní f. á., sýknaður af kröfum áfrýjanda og málskostnaður látinn falla niður. Dómi þessum hefir áfrýjandi skotið til yfirdómsins með stefnu, dags. 5. okt. f. á., og krafist þess, að dómnum verði hrundið, að stefndi verði dæmdur í hæstu refsingu, sem lög ákveða, fyrir meiðandi og móðgandi ummæli um áfrýjanda, og til að greiða málskostnað fyrir bæjarþingi og yfirdómi, svo og að hin átöldu ummæli verði dæmd dauð og ómerk.